

Γνωμοδότηση επιτροπών επί θεμάτων συζυγίας και τεκνογονίας στη σύγχρονη κοινωνία και η απήχηση τους στην εκκλησιαστική συνείδηση

[Ορθοδοξία](#) / [Ποιμαντική](#)

[Σταμάτιος Ζούλας, ΔΜΣ Θεολογίας - Εκπαιδευτικός](#)

Κατ' αρχήν, μια τέτοια επιτροπή, επί θεμάτων συζυγίας θα έπρεπε να εξαντλήσει συνοπτικά το θεολογικό υπόβαθρο του μυστηρίου του Γάμου και να το αποδώσει με σύγχρονη γλώσσα και απλό ύφος. Κάτι τέτοιο, όσες φορές κι αν έχει επαναληφθεί στο παρελθόν¹², παραμένει πάντα επίκαιρο και σύγχρονο, κυρίως από ψυχολογικής πλευράς, διότι τα νέα ζευγάρια που παντρεύονται θέλουν κατά βάθος να νοιώθουν ότι κάποιος τα σκέφτεται και σήμερα και ενδιαφέρεται για την ευτυχία τους. Στο υποσυνείδητο τους επιθυμούν να νιώσουν την Εκκλησία συμπαραστάτισσα άμεση στην καινούργια ζωή τους.

Εν συνεχεία καλό θα ήταν να ακολουθήσουν σύντομες παραινέσεις προς τους γονείς των ζευγαριών και γενικότερα προς τρίτα πρόσωπα ώστε να εξελίσσονται σε συμπαραστάτες και όχι σε επιβάτες της ζωής τους. Καλό θα ήταν επίσης να

εξεταστεί και η περίπτωση της οικονομικής στήριξης σε ζεύγη μελλονύμφων, όπου η οικονομική τους κατάσταση δεν τους επιτρέπει να προχωρήσουν σύντομα στη δημιουργία οικογένειας (ειδικά τώρα με την οικονομική κρίση).

Όσον αφορά στο κύριο μέρος της γνωμοδότησης, δηλαδή για τα ζητήματα τεκνογονίας, το πρώτο πράγμα που θα έπρεπε να εξετάσει και να εκθέσει μια τέτοια επιτροπή θα ήταν τα πορίσματα και οι γνώμες της σύγχρονης ιατρικής επιστήμης για τέτοιου είδους θέματα. Εννοείται ότι και το ύφος μιας τέτοιας γνωμοδοτήσεως δεν θα ήταν ηθικίστικο, απόμακρο και απειλητικό αλλά βαθιά οντολογικό, αγαπητικό και εκκλησιολογικό. Το θέμα θα έπρεπε να το εξετάσει υπό την ευρεία, οικουμενική και ορθόδοξη διάσταση και προοπτική και όχι στενά, ελληνοκεντρικά, περιοριζόμενη πιθανώς στις ανάγκες μόνου του Έθνους. Διότι είτε είναι λυπηρό, είτε όχι, το πλήθος των απογόνων δεν έχει πια σήμερα την ίδια ιδεολογική σημασία, που είχε στους χρόνους της Παλαιάς Διαθήκης.

Σήμερα το πρόβλημα τίθεται καθαρά: Έχουν νόημα οι σεξουαλικές σχέσεις ακόμα και ανεξάρτητα από την τεκνογονία; Πρέπει να τονιστεί ότι η Αγία Γραφή βλέπει την τεκνογονία όχι σαν κάτι που δίνει νόημα στη σεξουαλικότητα αλλά σαν μια επί πλέον πηγή ευλογίας του Θεού. Πρώτιστος λόγος και κύριο νόημα του γάμου είναι η αμοιβαία εσωτερική μόρφωση των συζύγων, η επίμονη φροντίδα να φέρει ο ένας τον άλλον στην τελείωση, φτάνει μόνο να θεωρηθεί ο γάμος όχι με μια στενή

έννοια, σαν ένα ίδρυμα, που έχει σαν σκοπό τη γέννηση και την ανατροφή των παιδιών, αλλά ευρύτερα, σαν τέλεια κοινότητα και κοινωνία ολόκληρης της ζωής. Εκείνο δηλαδή που δικαιώνει τη σεξουαλικότητα δεν είναι μόνο η πρόθεση για τεκνογονία αλλά και η κοινωνία της αγάπης. Το ζήτημα βέβαια δεν πρέπει να τεθεί αφήνοντας απλώς τη ρύθμιση των συλλήψεων στη θέληση των συζύγων, αλλά να περάσει το μήνυμα ότι πρέπει σε κάθε περίπτωση να ζητήσει κανείς το δρόμο που του ανοίγει ο Θεός για τη δική του συγκεκριμένη προσωπικότητα, όχι ως μονάδος, αλλά ως ζεύγους. Κάπου εδώ θα έπρεπε μάλλον να τονιστεί και ο σημαντικός βοηθητικός ρόλος ενός πνευματικού συμβούλου, ενός πατρός εξομολόγου, για να αποφευχθεί ασφαλέστερα η άνεση του εγωισμού ή η αγχώδης λεπτολογία και να ενεργήσει εκ του ασφαλούς η Χάρις του Θεού σε κάθε περίπτωση.

Ας διδάξουμε τον κόσμο (ως διδάσκουσα Εκκλησία) να αποφύγει να περιορίσει τον αριθμό των παιδιών του από φόβο, νωθρότητα ή εγωισμό, αλλά και από το να τον αφήσει να αυξηθεί ανέμελα, απερίσκεπτα και ασυνείδητα. Έχοντας πάντα προ των οφθαλμών των τις ευθύνες τους οι σύζυγοι, υπάρχουν και καιροί που θα αποφύγουν την τεκνογονία για χάρη της υγείας της μητέρας ίσως ή για χάρη των παιδιών, χωρίς να παραιτηθούν από τις συζυγικές σχέσεις. Μην αποστερείτε αλλήλους, αλλά ας θυμίσουμε: «Η γυνή του ιδίου σώματος ουκ εξουσιάζει, αλλ' ο ανήρ □ ομοίως δε και ο ανήρ του ιδίου σώματος ουκ εξουσιάζει αλλ' η γυνή»¹³.

Εκείνο που κάνει τη ρύθμιση των συλλήψεων «καλή» ή «κακή», δεν είναι η μέθοδος που εφαρμόζεται (πχ άκρα εγκράτεια), αλλά η διάθεση που βρίσκεται πίσω από αυτήν και τα κίνητρα που την προσδιορίζουν. Δεν πρόκειται καθόλου για μια

απόλυτη και αυθαίρετη ελευθερία, αλλά για μια ελευθερία μέσα στην «Τάξη» του Θεού, για την ελευθερία της υπακοής. Η εκδοχή όμως της εγκράτειας μπορεί από μια τέτοια επιτροπή να δοθεί με ένα πολύ θετικό περιεχόμενο: «Έλεγχος των γεννήσεων μπορεί ακόμα να είναι η συνειδητή και ανεπιφύλακτη παραίτηση από τη δυνατότητα της παραίτησης, που αποτολμά κανείς με πίστη, η χαρούμενη και πρόθυμη αποδοχή του παιδιού, και συνεπώς της πατρότητας ή της μητρότητας. Υπεύθυνη πατρότητα και μητρότητα!»¹⁴. Δηλαδή ένας ωραίος, ανθρώπινος και θεολογικός τρόπος για να διδάξει κανείς την απουσία πάσης μεθόδου αντισύλληψης, και αυτής ακόμα της εγκράτειας. Διότι η εγκράτεια θέλει παιδαγωγία. Από μικρός και με εκκλησιολογικά κριτήρια πρέπει να μάθει ο άνθρωπος να ασκείται στην περιοδική εγκράτεια για όλων των ειδών τις ηδονές και απολαύσεις, ώστε ωριμάζοντας να μάθει να την χρησιμοποιεί αβίαστα και ευχάριστα ως ελεύθερη επιλογή και δυνατότητα όχι μόνο υλικού αλλά και πνευματικού οφέλους.

Δεν είναι δυνατόν σήμερα μια οποιαδήποτε επιτροπή να διατυπώσει άκαμπτους κανόνες, αλλά να προσπαθήσει να δώσει το νόημα της προσωπικής προσπάθειας του κάθε ανθρώπου να αφήνει τον εαυτό του στην καθοδήγηση του Θεού. «Η αυθαίρεσία του συγχρόνου ανθρώπου και η αλαζονεία του για την τεχνική του πρόοδο είναι τόσο επικίνδυνη, όσο και η ηθική ακαμψία ή ο φτηνός συμβιβασμός, που στομώνει όλες τις πνευματικές αξίες. Όσο πιο ανεπιφύλακτα αγαπάμε το Θεό, τόσο πιο σίγουρα θα μας καθοδηγεί προς το παιδί, προς την προφύλαξη ή την εγκράτεια και θα μας δίνει τη δύναμη και τη χαρά να ακολουθούμε το δρόμο Του»¹⁵.

Πολύ πιο αυστηρή θα έπρεπε σίγουρα να είναι η γνωμοδότηση μιας επιτροπής, για τα θέματα της άμβλωσης και των εκτρώσεων. Χωρίς να πέσει στην παγίδα να χρησιμοποιήσει ως κύριο επιχείρημα το δημογραφικό πρόβλημα, θα έπρεπε να ρίξει όλο το βάρος της στην θεολογική ερμηνεία της σπουδαιότητας της ανθρώπινης ζωής και του ανθρώπινου προσώπου και της αποδείξεως ότι τούτο υφίσταται εξ άκρας συλλήψεως. Ανυποχώρητη και πάλι, αλλά πάντα με αγαπητικό και στοργικό ύφος, να έφερνε προ των αληθινών ευθυνών των, τους γονείς (κυρίως τις μητέρες) και τους ιατρούς αλλά και ολόκληρη την κοινωνία μας. Και τούτο διότι αν θέλουμε να «παίζουμε» με τις δικές μας ζωές και ψυχές, δεν πρέπει να μας επιτρέπεται να «παίζουμε» με τις ζωές των άλλων, για να αποποιηθούμε όποιες ευθύνες απέναντί τους. Εν τωιαύτη περιπτώσει, άλλο αντισύλληψη κι άλλο άμβλωση □ «το μη χείρον, βέλτιστον»!

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

12. Αναφερόμαστε κυρίως στις επιτροπές της Εκκλησίας που έχουν συσταθεί κατά καιρούς, αλλά οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι η νυν υφιστάμενη ειδική συνοδική επιτροπή Γάμου, Οικογενείας, Προστασίας του παιδιού και Δημογραφικού προβλήματος της Εκκλησίας της Ελλάδος, με πρόεδρο τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ.κ. Νικόλαο, είναι στελεχωμένη με αρτίους επιστήμονες (όπως ο ομότιμος καθηγητής κ. Αλ. Σταυρόπουλος) και κάνει άρτια δουλειά στον τομέα της επιστημονικής και θεολογικής γνωμοδότησης επί σχετικών θεμάτων.

13. Προς Κορινθίους Α΄ Επιστολή του Απ. Παύλου, ζ΄4.

14. Barth K. Kirchliche Dogmatik Bd. III/4. Zollikon 1951.

15. Bovet, “ΟΓάμος”, εκδ. «Η ΕΛΑΦΟΣ», σελ. 109.

<https://bit.ly/2I9cbcd>